

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

УДК 070:378-057.87:63

ПОГОДЖЕНО

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

В.о. завідувач кафедри
журналістики та мовної комунікації

Інна САВИЦЬКА

_____ Світлана ХАРЧЕНКО

“ ___ ” _____ 2024 р.

“ ___ ” _____ 2024 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«РОЛЬ МЕДІА ТА МЕДІАОСВІТИ ДЛЯ СУЧАСНИХ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ»

Спеціальність 061 Журналістика

Освітня програма Журналістика

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

доктор філол. наук, професор _____ Марина НАВАЛЬНА

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

доктор філол. наук, професор _____ Марина НАВАЛЬНА

Виконав _____ Василь НАВАЛЬНИЙ

КИЇВ – 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувача кафедри
журналістики та мовної комунікації
д.ф.н., професор _____ Світлана ХАРЧЕНКО
«__» _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студентці

Навальному Василю Олександровичу

Спеціальність 061 Журналістика
Освітня програма Журналістика
Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи:

**«Роль медіа та медіаосвіти для сучасних
здобувачів вищої освіти аграрного профілю»**

затверджена наказом ректора НУБіП України від «15» листопада 2022 року
№ 907 «З»

Термін подання завершеної роботи на кафедру «14» листопада 2024 року

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи

Метою даного дослідження є всебічний аналіз ролі медіа та медіаосвіти в формуванні професійних компетентностей студентів аграрних спеціальностей. У рамках цієї мети планується розробити конкретні рекомендації для удосконалення медіаосвітніх програм у аграрних університетах, що сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців та їхній адаптації до швидко змінюваного інформаційного середовища.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

- 1.Провести аналіз сучасного стану медіаосвіти в аграрних університетах, включаючи наявні програми та методики.
- 2.Оцінити потреби студентів аграрного профілю у медіаграмотності, включаючи рівень їхньої підготовленості та знання.
- 3.Вивчити вплив медіа на аграрну науку та освіту, зокрема, як медіа технології можуть впливати на навчальні процеси та професійну діяльність аграріїв.
- 4.Розглянути сучасні практики використання медіа в аграрних університетах, проаналізувати успішні приклади та можливі проблеми.
- 5.Розробити методику впровадження медіаосвітніх курсів у навчальні програми аграрних спеціальностей, враховуючи специфіку аграрної освіти.
- 6.Надати рекомендації для покращення медіаосвіти в аграрних вузах, щоб забезпечити більш ефективну підготовку студентів до професійної діяльності.

Дата видачі завдання «12» жовтня 2023 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____ Марина НАВАЛЬНА
Завдання прийняв до виконання _____ Василь НАВАЛЬНИЙ

Зміст

ВСТУП.....	4
I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАОСВІТИ.....	
1.1. Поняття медіа та медіаосвіти.....	
1.2. Історія розвитку медіаосвіти в Україні та світі.....	
1.3. Основні завдання та функції медіаосвіти для здобувачів вищої освіти....	
1.4. Психологічні та педагогічні аспекти медіаграмотності.....	
Висновки до розділу I	
II. ОСОБЛИВОСТІ МЕДІАОСВІТИ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ.....	
2.1. Аграрна освіта в контексті сучасних викликів інформаційного суспільства..	
2.2. Вплив медіа на аграрну науку та освіту.....	
2.3. Роль медіаосвіти у формуванні професійних компетентностей аграріїв...	
2.4. Аналіз потреб у медіаграмотності серед студентів аграрного профілю....	
Висновки до розділу II.....	
III. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТИ В АГРАРНИХ ЗВО.....	
3.1. Сучасні практики використання медіа в аграрних університетах.....	
3.2. Методика впровадження курсів медіаосвіти в навчальні програми аграрних спеціальностей.....	
3.3. Аналіз результатів опитування студентів щодо їхнього рівня медіаграмотності.....	
3.4. Пропозиції щодо покращення медіаосвіти у аграрних вузах.....	
Висновки до розділу III.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

ВСТУП

Актуальність дослідження: В умовах сучасного інформаційного суспільства роль медіа стає дедалі важливішою для всіх сфер людської діяльності, включаючи аграрну освіту. Аграрний сектор, який є критично важливим для забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку економіки, потребує нових підходів до навчання і підготовки фахівців. Медіа та цифрові технології впливають на всі аспекти аграрного сектору: від комунікацій і обміну інформацією до управління агропідприємствами та впровадження інновацій. Це зумовлює необхідність розвитку медіаграмотності у студентів аграрних спеціальностей, що допоможе їм ефективніше орієнтуватися в інформаційних потоках, критично оцінювати медіа-контент та використовувати новітні технології для вирішення професійних завдань. Важливість цієї проблеми обумовлює актуальність дослідження медіаосвіти як важливого елемента підготовки аграріїв у сучасних умовах.

Мета роботи: Метою даного дослідження є всебічний аналіз ролі медіа та медіаосвіти в формуванні професійних компетентностей студентів аграрних спеціальностей. У рамках цієї мети планується розробити конкретні рекомендації для удосконалення медіаосвітніх програм у аграрних університетах, що сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців та їхній адаптації до швидко змінюваного інформаційного середовища.

Завдання роботи: Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання:

7. Провести аналіз сучасного стану медіаосвіти в аграрних університетах, включаючи наявні програми та методики.

8. Оцінити потреби студентів аграрного профілю у медіаграмотності, включаючи рівень їхньої підготовленості та знання.

9. Вивчити вплив медіа на аграрну науку та освіту, зокрема, як медіа технології можуть впливати на навчальні процеси та професійну діяльність аграріїв.

10. Розглянути сучасні практики використання медіа в аграрних університетах, проаналізувати успішні приклади та можливі проблеми.

11. Розробити методику впровадження медіаосвітніх курсів у навчальні програми аграрних спеціальностей, враховуючи специфіку аграрної освіти.

12. Надати рекомендації для покращення медіаосвіти в аграрних вузах, щоб забезпечити більш ефективну підготовку студентів до професійної діяльності.

Об'єкт дослідження: Об'єктом дослідження є процеси формування медіаосвітніх компетентностей у студентів аграрних спеціальностей, а також інтеграція медіаосвіти в навчальні програми аграрних університетів.

Предмет дослідження: Предметом дослідження є медіаосвітні програми та методики їх впровадження, вплив медіа на професійну підготовку аграріїв, а також практики і результати медіаосвіти в аграрних вузах.

Метод дослідження: Методи дослідження включають:

1. Аналіз наукової літератури та документів, що стосуються медіаосвіти і аграрної освіти.
2. Опитування студентів і викладачів аграрних університетів для визначення потреб і рівня медіаграмотності.
3. Спостереження та аналіз практик впровадження медіаосвіти в аграрних навчальних закладах.
4. Порівняльний аналіз медіаосвітніх програм в різних аграрних вузах для визначення найкращих практик і можливих удосконалень.

Гіпотези дослідження: Основні гіпотези дослідження формулюються наступним чином:

1. Впровадження медіаосвітніх курсів у навчальні програми аграрних університетів позитивно вплине на розвиток професійних компетентностей студентів, покращуючи їхню здатність адаптуватися до сучасних інформаційних викликів.
2. Студенти аграрних спеціальностей мають значні потреби у розвитку медіаграмотності, яка сприятиме їхній професійній підготовці і підвищення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

Теоретичне значення наукової роботи: Теоретичне значення роботи полягає у формуванні нових концептуальних уявлень про роль медіаосвіти у контексті аграрної освіти. Розширення знань про вплив медіа на професійну підготовку аграріїв дозволяє краще зрозуміти, як медіаосвітні технології можуть бути інтегровані у навчальні процеси для покращення якості освіти. Це дослідження також вносить вклад у теоретичний аналіз медіаосвітніх програм, їх адаптацію до специфіки аграрної освіти, а також в розробку нових підходів до медіаосвітнього навчання.

Наукова новизна дослідження: Наукова новизна дослідження полягає у комплексному підході до інтеграції медіаосвітніх компонентів в аграрні навчальні програми. Дослідження пропонує нові методики та моделі впровадження медіаосвіти, що враховують специфіку аграрної освіти та вимоги сучасного інформаційного суспільства. Унікальність роботи також полягає в розробці рекомендацій для удосконалення медіаосвітніх курсів, орієнтованих на підвищення медіаграмотності та професійних компетентностей студентів аграрних спеціальностей.

Практичне значення результатів наукової роботи: Практичне значення результатів дослідження полягає у розробці і впровадженні ефективних медіаосвітніх програм для аграрних університетів, які можуть бути використані для підвищення якості навчання. Рекомендації, отримані в рамках дослідження, можуть бути застосовані для оптимізації навчальних планів, розробки нових курсових матеріалів та методик викладання медіаосвіти. Це сприятиме формуванню у студентів аграрних спеціальностей необхідних навичок та компетенцій, які відповідають вимогам сучасного ринку праці та допоможуть їм ефективніше адаптуватися до змінюваного інформаційного середовища.

Структура роботи. Наукова робота складається зі вступу, трьох розділів, дванадцяти підрозділів, висновків, рекомендацій, списку використаних джерел. У вступі розкрито актуальність, мету, завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, теоретичне й практичне значення результатів наукового пошуку, наукову новизну. Загальний обсяг роботи – 55 сторінок комп'ютерного набору.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАОСВІТИ

1.1. Поняття медіа та медіаосвіти

Медіа – це комплексна система засобів масової комунікації, що функціонує як посередник у процесі передачі інформації від джерела до широкої аудиторії. Слово «медіа» походить від латинського «medium», що перекладається як «посередник», і цей термін став надзвичайно важливим у сучасному світі, оскільки він охоплює всі канали, засоби та платформи, через які здійснюється поширення інформації. Медіа відіграють центральну роль у формуванні суспільної думки, надають людям доступ до новин, освітніх ресурсів, розваг і культурних продуктів, а також виконують функцію контролю за владою та суспільними процесами [3].

Важливою характеристикою медіа є їхня здатність до глобальної інтеграції. За допомогою сучасних технологій медіа можуть охоплювати величезні аудиторії та надавати інформацію одночасно людям з різних куточків світу. Це сприяє формуванню глобального інформаційного простору, де будь-яка подія, незалежно від її географічного розташування, може стати надбанням усіх.

Медіа можуть бути поділені на кілька категорій, залежно від засобів і технологій, які вони використовують.

Традиційні медіа включають ті засоби комунікації, які існували до виникнення цифрових технологій та Інтернету. Сюди належать телебачення, радіо та друковані медіа, такі як газети, журнали, книги і плакати.

Телебачення є одним із наймасовіших і найбільш впливових засобів комунікації, що поєднує аудіовізуальний контент. Телебачення здатне швидко доносити новини та інші інформаційні матеріали до мільйонів людей, впливаючи на їхні погляди та переконання. Це один із найпотужніших інструментів для формування суспільної думки.

Радіо продовжує залишатися важливим джерелом інформації, особливо в регіонах із недостатнім доступом до Інтернету або у випадках, коли потрібне оперативне інформування населення. Радіо донині є одним із найшвидших каналів поширення новин і залишається популярним засобом аудіокомунікації.

Друковані медіа, такі як газети, журнали, книги, є історично одним із перших засобів масової комунікації. Хоча сьогодні їхня популярність поступово зменшується через зростання цифрових платформ, друковані видання продовжують залишатися важливими джерелами аналітичної інформації, наукових досліджень та культурних матеріалів. Їхня роль важлива не лише в контексті збереження історичної пам'яті, але й для глибоких аналітичних роздумів, які часом вимагають фізичного носія інформації [1].

З появою Інтернету і цифрових технологій виникла категорія нових медіа, що відкрила безліч нових можливостей для передачі інформації, самовираження і комунікації.

Соціальні мережі стали важливими платформами для інтерактивного спілкування і створення контенту. Платформи на зразок Facebook, Twitter, Instagram, TikTok дозволяють користувачам активно брати участь у формуванні інформаційного простору, створюючи власний контент, поширюючи інформацію та взаємодіючи з іншими користувачами. Соціальні мережі відіграють значну роль у мобілізації суспільства, поширенні ідей, організації громадських заходів та обговоренні актуальних тем.

Цифрові платформи, такі як YouTube, Netflix та інші стримінгові сервіси, надають доступ до безмежної кількості відео- та аудіоконтенту. Ці платформи перетворили аудіовізуальну комунікацію на інтерактивну, дозволяючи користувачам не лише переглядати відео, але й створювати власний контент і взаємодіяти з аудиторією.

Блоги, подкасти і блоги – це нові форми медіа, що дозволяють людям самостійно створювати контент і ділитися ним із широкою аудиторією. Сьогодні будь-хто з доступом до Інтернету може стати медіатором, що відкриває широкі можливості для самовираження та обміну думками на

найрізноманітніші теми.

Медіа виконують кілька важливих функцій у суспільстві. Перш за все, вони є головним джерелом інформації, інформуючи громадян про події в політиці, науці, культурі, технологіях та інших сферах життя. Медіа передають новини, статті, аналітичні матеріали, які безпосередньо впливають на формування суспільної думки. Інформативна функція медіа є критично важливою в умовах швидкої глобалізації та змін у світі [2].

Освітня функція медіа дозволяє громадянам здобувати нові знання та навички через доступ до різних освітніх програм, наукових публікацій, відеоматеріалів і статей. Завдяки медіаосвіті люди мають змогу отримати доступ до знань, які були б недоступні в інших умовах, що сприяє розвитку суспільства.

Соціалізація через медіа сприяє інтеграції людей у суспільство, допомагаючи їм формувати свої соціальні навички, світогляд і поведінкові моделі. Медіа впливають на соціальну ідентифікацію індивідів, допомагаючи їм визначитися з особистими та суспільними цінностями.

Розважальна функція медіа задовольняє потребу людей у відпочинку та розвагах. Багато медіапродуктів створюються спеціально для того, щоб розважати аудиторію, і цей контент допомагає зберігати культурні традиції, підтримувати інтерес до мистецтва, літератури та музики.

Контроль і критика, що здійснюється через медіа, є важливим елементом демократичних процесів. Медіа можуть виконувати роль так званої «четвертої влади», здійснюючи контроль за діяльністю політиків, урядових структур, корпорацій та інших інститутів суспільства. Вони мають змогу висвітлювати проблеми та критикувати дії впливових осіб, сприяючи таким чином прозорості й підзвітності влади перед суспільством.

Медіаосвіта стала важливим елементом сучасної освітньої системи, оскільки інформаційне перенасичення і поширення фейкових новин створюють нові виклики. Медіаосвіта спрямована на розвиток критичного мислення, аналізу та компетенцій щодо створення й споживання медійного

контенту. Вона включає в себе підвищення медіаграмотності, розвиток креативних навичок створення контенту та формування етичних стандартів поведінки в медіапросторі.

Основні завдання медіаосвіти включають навчання критичного аналізу медіаконтенту, вміння розпізнавати маніпуляції, фейки та приховані інтереси в медійному просторі. Крім того, вона допомагає розвивати навички створення власного медіаконтенту, що є важливим як для самовираження, так і для професійного розвитку [17].

Таким чином, медіаосвіта є важливим елементом сучасної освітньої системи, яка не тільки розвиває навички критичного мислення, але й допомагає студентам ефективно орієнтуватися в інформаційному середовищі та успішно використовувати медіаінструменти в професійній діяльності, зокрема в аграрній сфері.

1.2. Історія розвитку медіаосвіти в Україні та світі

Медіаосвіта є важливим елементом сучасної освіти та культури, спрямованим на розвиток критичного мислення та навичок аналізу інформації у медіа. Історія її розвитку тісно пов'язана зі змінами в суспільстві, зокрема зі зростанням впливу мас-медіа та цифрових технологій. Процес формування медіаосвіти проходив через кілька етапів, починаючи від перших ініціатив у західних країнах до сучасних глобальних програм, які орієнтовані на підвищення медіаграмотності в умовах інформаційного суспільства.

Історія медіаосвіти починається в першій половині ХХ століття, коли суспільство стало усвідомлювати зростаючий вплив мас-медіа на формування громадської думки, поведінку та культуру. Період після Першої світової війни був особливо визначним, адже стрімко розвивалися кінематограф і радіо, які ставали основними джерелами масової інформації.

Однією з перших країн, де медіаосвіта почала розвиватися як окрема дисципліна, була Велика Британія. Вже в 1930-х роках тут виникла потреба

навчати аудиторію розуміти та критично оцінювати зміст кінофільмів. У 1933 році була створена Британська рада кіноосвіти, що заклала фундамент для подальшого розвитку медіаосвіти в навчальних закладах. Ця ініціатива визнала, що кіно, а згодом телебачення, впливають на свідомість громадян, і тому освітні установи повинні навчати громадян критичному мисленню та розумінню медіаконтенту [37].

У США, після Другої світової війни, медіаосвіта отримала поштовх через швидкий розвиток телебачення. У 1960-х роках дослідження показали, що телебачення може мати значний вплив на формування свідомості дітей та молоді. У відповідь на це почали розробляти освітні програми, спрямовані на навчання молоді критичному сприйняттю медіаконтенту.

З появою телебачення у 1950-1960-х роках медіаосвіта стала особливо актуальною. Телебачення, як новий масовий медіаінструмент, радикально змінило спосіб сприйняття інформації. Люди вже не були обмежені друкованими виданнями, вони отримували візуальний контент, що мав потужний емоційний вплив. Це призвело до необхідності навчати громадян критичному сприйняттю не тільки текстів, але й аудіовізуальної інформації.

Одним із перших країн, яка офіційно визнала важливість медіаосвіти, стала Канада. У 1970-х роках тут почали впроваджувати програми з медіаграмотності в навчальних закладах. Основна увага приділялася аналізу кіно, телебачення та рекламних роликів, оскільки ці медіа стали головними джерелами інформації для молоді.

У Австралії медіаосвіта почала розвиватися в 1970-1980-х роках, коли було розроблено національні стратегії для інтеграції медіаграмотності в освітню програму. Австралійські освітні інституції намагалися навчати студентів аналізувати медіаконтент та розуміти вплив медіа на суспільну свідомість.

З поширенням Інтернету та цифрових технологій у 1990-х роках виникла нова хвиля потреби в медіаосвіті. Виникло не тільки більше каналів для поширення інформації, але й з'явилися нові форми медіа, такі як блоги, онлайн-

новини та соціальні мережі. Вплив цифрових медіа став всеохоплюючим, що викликало нові виклики для систем освіти у всьому світі.

У Європейському Союзі в 2007 році Європейська комісія запустила ініціативу, спрямовану на розвиток медіаграмотності, яка охоплювала всі країни-члени ЄС. Основною метою було підготувати громадян до критичного аналізу інформації в цифровому середовищі, забезпечуючи їх інструментами для захисту від фейків та дезінформації.

Фінляндія стала однією з перших країн, де медіаграмотність інтегрували в загальноосвітню програму. Діти з раннього віку починають вивчати, як працюють медіа, які техніки маніпуляції використовуються та як перевіряти правдивість інформації.

Розвиток медіаосвіти в Україні відрізняється від західного через історичний контекст. У радянський період держава суворо контролювала медіапростір, що обмежувало розвиток критичного підходу до медіа. Медіаосвіта існувала переважно в формі викладання кіномистецтва та аналізу творчих фільмів, однак її роль була дуже обмеженою.

Преса, радіо і телебачення в СРСР використовувалися як інструменти ідеологічного впливу, і тому головним завданням медіа було поширення пропагандистських матеріалів. Система освіти також працювала в цьому напрямку, надаючи обмежений доступ до альтернативних джерел інформації. Відповідно, медіаосвіта не була пріоритетною темою для навчальних програм.

З проголошенням незалежності України в 1991 році відбулися значні зміни в медіапросторі. Розвиток медіаосвіти став можливим завдяки демократизації суспільства та відкритості до світових освітніх тенденцій. Перші спроби впровадження медіаосвіти в навчальних закладах були здійснені у середині 1990-х років [27].

У 1997 році в Україні з'явилися перші освітні програми, які стосувалися медіаграмотності, проте вони мали обмежений характер і були спрямовані переважно на студентів вищих навчальних закладів. Ці ініціативи здебільшого підтримувалися міжнародними організаціями, такими як USAID та IREX, які

працювали над поширенням ідей медіаграмотності серед населення.

У 2010-х роках розвиток медіаосвіти в Україні став системним. У 2010 році Міністерство освіти і науки України затвердило концепцію впровадження медіаосвіти в шкільні та університетські програми. Це було важливим кроком для інтеграції медіаграмотності в систему освіти на національному рівні.

У 2013 році стартував Всеукраїнський експеримент з впровадження медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх шкіл. Цей проект сприяв розвитку програм для вчителів та учнів, які мали на меті підготувати молодь до критичного сприйняття медійного контенту.

У 2021 році була затверджена Національна стратегія розвитку медіаграмотності, яка передбачає активну підтримку медіаосвітніх ініціатив на всіх рівнях навчання — від дошкільного до університетського. Одним із ключових завдань стратегії є підвищення стійкості населення до дезінформації та маніпуляцій в медіа.

Сьогодні медіаосвіта в Україні набуває особливої важливості в умовах гібридної війни та поширення дезінформації з боку Росії. У відповідь на інформаційні загрози в Україні активно впроваджуються проекти, спрямовані на розвиток критичного мислення серед молоді та дорослих. Одним із таких проектів є «Вивчай і розрізняй» (Learn to Discern), що реалізується міжнародною організацією IREX. Цей проект допомагає учням та вчителям навчитися розпізнавати фейки та аналізувати медіаконтент [24].

Історія розвитку медіаосвіти в Україні та світі показує, що ця галузь має велике значення для формування свідомого суспільства. У сучасному світі медіаосвіта є необхідним інструментом для розвитку критичного мислення, захисту від дезінформації та адаптації до нових викликів цифрового середовища. В Україні медіаосвіта стає важливим елементом державної стратегії, що допомагає боротися з інформаційними загрозами та сприяє формуванню відповідальної та обізнаної громадянської позиції.

1.3. Основні завдання та функції медіаосвіти для здобувачів вищої освіти

Медіаосвіта є ключовим елементом у підготовці сучасних здобувачів вищої освіти. В умовах інформаційного суспільства вона допомагає студентам орієнтуватися в складному медіапросторі, розвиває навички критичного мислення та аналізу інформації, необхідні для професійного й особистісного зростання. Ось детальний огляд основних завдань і функцій медіаосвіти для студентів.

1. Розвиток критичного мислення

Критичне мислення є базовою навичкою, яку має розвивати медіаосвіта. Студенти повинні вміти відрізнити факти від думок, аналізувати джерела інформації та оцінювати їхню достовірність. У сучасному світі, де кількість інформації зростає щоденно, а джерела можуть бути як науково обґрунтованими, так і маніпулятивними, вміння критично мислити допомагає студентам уникати впливу пропаганди, дезінформації та фейкових новин.

Навчання критичному мисленню включає такі аспекти:

- Аналіз змісту: Студенти навчаються аналізувати медіа-контент, розуміючи, які повідомлення можуть бути спотвореними або викладеними упереджено.
- Розпізнавання маніпуляцій: Медіаосвіта допомагає виявляти приховані техніки впливу на аудиторію, включаючи емоційні заклики, перебільшення чи маніпулювання фактами [19].

2. Формування навичок медіа-комунікації

Медіаосвіта не лише вчить студентів сприймати інформацію, але й допомагає їм активно брати участь у процесі комунікації через медіа. Студенти отримують навички створення якісного контенту, включаючи тексти, відео та інші формати, що відповідають сучасним вимогам цифрових медіа.

Виробництво контенту: Здобувачі вищої освіти вивчають принципи написання текстів, створення мультимедійних матеріалів та відео для різних платформ. Ці навички особливо цінні в умовах цифровізації навчання та роботи.

Використання новітніх технологій: Студенти опановують інструменти для створення контенту, такі як програмне забезпечення для редагування відео, соціальні мережі та онлайн-платформи для публікації матеріалів.

3. Професійний розвиток та використання медіа в освітньому процесі

Медіаосвіта допомагає студентам використовувати медіа як інструмент для власного професійного розвитку. У сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології відкривають доступ до широкого спектра ресурсів, необхідних для навчання та досліджень.

Доступ до інформації: Студенти можуть отримувати доступ до баз даних, наукових журналів, публікацій і відеоматеріалів, що допомагають їм поглиблювати знання в обраній сфері. Це особливо важливо для здобувачів, що займаються наукою, де швидкість доступу до нових досліджень може впливати на їхні досягнення.

Професійні спільноти: Медіа також надають можливість брати участь у міжнародних професійних спільнотах, конференціях і семінарах, що дає змогу студентам обмінюватися досвідом з колегами та експертами з різних країн.

4. Підвищення медіаграмотності та цифрової культури

Медіаграмотність – це не лише вміння сприймати інформацію, але й розуміння того, як функціонують медіа, як створюються новини та якими можуть бути приховані мотиви їх поширення. Медіаосвіта розвиває медіаграмотність через:

Розпізнавання фейкових новин: Студенти вчаться розпізнавати неправдиву або викривлену інформацію, що особливо актуально в умовах широкого поширення дезінформації через соціальні мережі.

Культура споживання контенту: Медіаосвіта допомагає формувати відповідальний підхід до споживання контенту, зокрема вміння оцінювати етичну сторону інформаційної діяльності, повагу до авторських прав та необхідність перевірки джерел [18].

5. Соціалізація та участь у громадських ініціативах

Медіаосвіта також сприяє розвитку соціальної активності та громадянської

позиції у студентів. Вона заохочує їх до використання медіа як платформи для висловлення своєї думки, підтримки соціальних ініціатив та активної участі в громадському житті.

Підтримка соціальних проєктів: Через медіа студенти можуть долучатися до різноманітних соціальних ініціатив і проєктів, спрямованих на вирішення суспільних проблем, таких як екологія, права людини чи підтримка вразливих верств населення.

Активна громадянська позиція: Медіа дають можливість висловлювати власні погляди та брати участь у суспільних дискусіях, що формує активну громадянську позицію та стимулює участь у демократичних процесах.

6. Етичні та правові аспекти медіадіяльності

Етика та правові аспекти є важливими компонентами медіаосвіти. Здобувачі вищої освіти повинні розуміти, як працює система авторського права, що таке плагіат, а також важливість дотримання етичних норм при створенні та поширенні контенту.

Авторське право: Студенти вивчають, як правильно використовувати чужі роботи, зокрема наукові матеріали чи мультимедійний контент, дотримуючись норм авторського права.

Етична відповідальність: Медіаосвіта допомагає усвідомити відповідальність за створення і розповсюдження контенту, особливо в контексті етичних стандартів журналістики та суспільної відповідальності.

7. Адаптація до мінливого медіапростору

Медіапростір постійно змінюється, і медіаосвіта вчить студентів бути гнучкими та адаптивними до цих змін. З кожним роком з'являються нові технології, платформи та методи комунікації, що вимагають від майбутніх фахівців готовності швидко оволодівати новими знаннями [8].

Оволодіння новітніми технологіями: Студенти навчаються використовувати нові цифрові інструменти, такі як штучний інтелект, віртуальна реальність та блокчейн, які стають важливими елементами сучасних медіа.

Гнучкість у професійній діяльності: Медіаосвіта сприяє розвитку

адаптаційних навичок, що дозволяє студентам ефективно використовувати нові медіа для навчання та професійної діяльності.

Медіаосвіта є важливою складовою підготовки здобувачів вищої освіти до сучасних викликів інформаційного суспільства. Її основні завдання полягають у розвитку критичного мислення, формуванні навичок медіа-комунікації, сприянні професійному розвитку, підвищенні медіаграмотності, підтримці соціалізації та громадської активності, а також у забезпеченні етичної та правової свідомості. В результаті студенти стають не лише споживачами, але й активними творцями та критиками медіа-контенту, що сприяє їхньому особистісному та професійному зростанню.

1.4. Психологічні та педагогічні аспекти медіаграмотності

Медіаграмотність є ключовою навичкою в сучасному інформаційному середовищі, де надмірний потік інформації та різноманітність джерел можуть впливати на когнітивні та емоційні процеси. Психологічні та педагогічні аспекти медіаграмотності грають важливу роль у формуванні навичок ефективного сприйняття, аналізу та створення медіа-контенту. Розглянемо ці аспекти детальніше.

Психологічні аспекти медіаграмотності

1. Вплив медіа на когнітивні процеси

Медіа впливають на когнітивні процеси, такі як увага, пам'ять і сприйняття. Постійний інформаційний потік може мати різноманітні ефекти:

Когнітивне перевантаження: Величезний обсяг інформації може перевантажувати когнітивні ресурси, ускладнюючи процеси обробки і запам'ятовування. Це може вплинути на здатність людей зосереджуватися на одній задачі або запам'ятовувати важливу інформацію.

Втрата уваги: Часте переключення між різними медіа-платформами може призвести до зниження здатності концентруватися на тривалих завданнях, що в результаті вплине на продуктивність навчання та роботи.

2. Емоційний вплив медіа

Медіа можуть мати значний вплив на емоційний стан людини, що відображається у таких аспектах:

Стрес та тривога: Часте споживання негативних новин може викликати стрес і тривогу, що може вплинути на психічне здоров'я. Це явище часто називають "новинним стресом".

Емоційна маніпуляція: Медіа використовують різноманітні тактики для впливу на емоції, такі як провокації та маніпулятивні заголовки, що можуть формувати і змінювати емоційні реакції аудиторії [11].

3. Формування медіа-переваг і упереджень

Психологічні аспекти медіаграмотності також включають формування медіа-переваг і упереджень:

Ехо-камера: Люди схильні споживати інформацію, що відповідає їхнім існуючим переконанням, що може посилювати існуючі упередження та ігнорувати альтернативні погляди.

Стереотипи і упередження: Медіа часто представляють певні групи людей або ситуації через призму стереотипів, що може впливати на сприйняття та формування упереджень.

4. Критичне мислення і самооцінка

Медіаграмотність потребує розвитку критичного мислення, яке пов'язане з самооцінкою та впевненістю в власних навичках:

Ставлення під сумнів: Рівень самооцінки може впливати на здатність людини критично ставитися до інформації. Висока самооцінка сприяє більшій впевненості у власних аналізах і судженнях.

Сприйняття інформації: Люди з низьким рівнем медіаграмотності можуть бути більш вразливими до маніпуляцій і дезінформації через недостатню критичність у сприйнятті інформації.

Педагогічні аспекти медіаграмотності

1. Методи навчання медіаграмотності

Ефективне навчання медіаграмотності вимагає використання

різноманітних педагогічних методів:

Проектне навчання: Практичні проекти, де студенти створюють медіа-контент, дозволяють їм використовувати теоретичні знання на практиці, що сприяє глибшому розумінню матеріалу.

Аналіз медіа-контенту: Розбір реальних медійних матеріалів допомагає студентам зрозуміти техніки маніпуляцій, етичні питання та правила створення контенту.

2. Інтеграція медіаграмотності у навчальний процес

Інтеграція медіаграмотності у різні аспекти навчання сприяє більш ефективному засвоєнню навичок:

Міждисциплінарний підхід: Включення медіаграмотності в різні навчальні дисципліни, такі як історія, література, соціологія, економіка, допомагає студентам бачити зв'язок між медіа та їх професійною діяльністю.

Навчання через досвід: Реальні проекти та стажування в медіа-організаціях дають студентам можливість застосувати свої знання на практиці, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу [12].

3. Розвиток навичок самоосвіти

Важливо навчити студентів самостійно знаходити і оцінювати інформацію:

Ресурси для самостійного навчання: Використання онлайн-ресурсів, таких як навчальні платформи, електронні бібліотеки та вебінари, допомагає студентам самостійно здобувати нові знання і навички.

Критичний перегляд джерел: Навчання оцінювати достовірність джерел і перевіряти інформацію є ключовим аспектом медіаграмотності, що допомагає студентам бути більш критичними до отриманої інформації.

4. Залучення до громадського обговорення

Активна участь у громадських обговореннях і дискусіях розвиває навички комунікації та впливу:

Дебати та обговорення: Організація дебатів на актуальні медійні теми сприяє розвитку аргументованого мислення і вміння обстоювати свою позицію.

Соціальні медіа: Використання соціальних медіа для участі в обговореннях, написання блогу або публікації власних матеріалів розвиває навички комунікації та впливу на аудиторію.

Психологічні та педагогічні аспекти медіаграмотності є важливими для формування навичок ефективного сприйняття та використання медіа. Психологічні аспекти включають вплив медіа на когнітивні процеси, емоційний стан і формування упереджень, тоді як педагогічні аспекти зосереджені на методах навчання, інтеграції медіаграмотності в навчальний процес, розвитку навичок самоосвіти та активному залученні до громадських обговорень. Збалансоване врахування цих аспектів дозволяє створити ефективну систему медіаосвіти, що сприяє розвитку критичного мислення, самостійності та соціальної активності у студентів.

Висновки до розділу I

Медіаосвіта є критично важливою для розвитку медіаграмотності у студентів. Вона допомагає формувати навички критичного аналізу медіа-контенту, розпізнавати фейкові новини і маніпуляції, а також свідомо використовувати медіа як інструмент для особистого і професійного зростання. Це сприяє більшій обізнаності і підготовленості студентів до викликів інформаційного середовища.

У сучасному інформаційному суспільстві медіаграмотність є необхідною навичкою. Вміння критично оцінювати джерела інформації, розрізняти достовірні та недостовірні відомості, а також управляти інформаційними потоками є ключовими для забезпечення об'єктивного сприйняття подій і прийняття обґрунтованих рішень.

Медіа мають значний вплив на когнітивні процеси і емоційний стан людей. Інформаційне перевантаження може ускладнити обробку та запам'ятовування інформації, а емоційні маніпуляції можуть впливати на психічне здоров'я. Розуміння цих психологічних аспектів є важливим для адаптації навчання

медіаграмотності.

Ефективне навчання медіаграмотності вимагає інтеграції в навчальні програми, використання практичних методів, таких як проектне навчання та аналіз медіа-контенту, а також розвитку навичок самоосвіти. Це дозволяє студентам краще засвоїти теоретичні знання і застосовувати їх на практиці, що сприяє формуванню критичних і самостійних споживачів інформації.

Для підвищення ефективності медіаосвіти рекомендується продовжувати впроваджувати медіаосвітні компоненти в різні дисципліни навчальних програм, акцентуючи увагу на психологічних аспектах впливу медіа на студентів. Це дозволить краще підготувати студентів до викликів сучасного інформаційного середовища і допоможе їм ефективно орієнтуватися в світі медіа.

РОЗДІЛ II

ОНЛАЙН-ВИДАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ АНКЕТУВАННЯ

2.1. Аграрна освіта в контексті сучасних викликів інформаційного суспільства

Аграрна освіта є важливою складовою системи вищої освіти, яка готує фахівців для роботи в аграрному секторі, що є ключовим для економіки і продовольчої безпеки. У сучасних умовах інформаційного суспільства аграрна освіта стикається з новими викликами, які потребують адаптації навчальних програм і методів до швидко змінюючого технологічного і інформаційного середовища. Ось основні аспекти, що впливають на аграрну освіту сьогодні:

1. Технічний прогрес і цифровізація

Системи точного землеробства: Сучасні аграрні технології забезпечують високий рівень точності в управлінні аграрними процесами завдяки використанню GPS-технологій, дронів і сенсорів. Це дозволяє моніторити стан ґрунтів, рослин і культур, що допомагає підвищити врожайність і зменшити витрати на ресурси.

Агропромислові платформи: Програмне забезпечення для управління аграрним виробництвом дозволяє планувати, моніторити і аналізувати всі етапи аграрного процесу. Важливо, щоб студенти аграрних спеціальностей володіли навичками роботи з такими платформами, розуміли їх функціонал і могли використовувати їх для оптимізації виробництва.

Адаптація освіти: Освітні програми повинні включати новітні технології, навчання роботі з агрономічними програмами та системами управління даними. Впровадження курсів, що охоплюють основи цифрових технологій і їх застосування в агрономії, допоможе студентам бути конкурентоспроможними на ринку праці.

2. Інформаційна грамотність

Аналіз даних: Зростання обсягів даних, що генеруються аграрними технологіями, вимагає від фахівців уміння обробляти і аналізувати ці дані для прийняття обґрунтованих рішень. Інструменти для аналізу даних, такі як програмне забезпечення для статистичного аналізу та моделювання, стають важливими для управління аграрними підприємствами.

Перевірка достовірності джерел: Умови інформаційного суспільства вимагають від аграрних фахівців вміння розрізняти достовірні джерела інформації від дезінформації. Навички критичного аналізу медіа-контенту і перевірка джерел інформації повинні бути включені в навчальні плани, щоб студенти могли ефективно управляти інформацією і уникати маніпуляцій.

3. Сталий розвиток та екологічні проблеми

Екологічні технології: Впровадження технологій, що сприяють збереженню навколишнього середовища, таких як органічне землеробство, біологічний захист рослин і ефективне використання води, є важливими для сталого розвитку аграрного сектору. Студенти повинні бути навчені використовувати екологічно чисті технології та методи, які зменшують негативний вплив на природу.

Сталий розвиток: Включення принципів сталого розвитку в навчальні програми допоможе студентам розробляти стратегії, що забезпечують ефективне використання природних ресурсів і мінімізують негативний вплив на довкілля. Важливо, щоб студенти розуміли концепцію сталого розвитку і могли впроваджувати її в свою професійну діяльність.

4. Глобалізація і міжнародна конкуренція

Міжнародні норми і стандарти: Глобалізація аграрних ринків вимагає знання міжнародних стандартів якості та безпеки продукції, а також вимог до експортної діяльності. Студенти повинні бути обізнані про міжнародні норми та правила, які регулюють аграрний сектор, і знати, як їх застосовувати на практиці.

Конкуренція на міжнародному ринку: Аграрні фахівці повинні бути готові до роботи в умовах міжнародної конкуренції. Це включає знання про новітні тенденції та інновації в аграрному секторі, а також розвиток стратегій для підтримки конкурентоспроможності продукції на глобальному ринку.

5. Інноваційні підходи до навчання

Інтерактивні методи навчання: Використання онлайн-курсів, симуляцій і віртуальних лабораторій дозволяє студентам отримувати практичний досвід і розвивати навички у зручній для них формі. Це також сприяє інтеграції новітніх технологій у навчальний процес і підвищує ефективність навчання.

Практична орієнтація: Важливо, щоб навчальні програми включали реальні проекти, стажування і співпрацю з аграрними підприємствами. Це дозволяє студентам отримати практичний досвід і зрозуміти, як застосовувати теоретичні знання на практиці.

Аграрна освіта в умовах сучасного інформаційного суспільства стикається з численними викликами, такими як технічний прогрес, інформаційна грамотність, екологічні проблеми, глобалізація та необхідність інноваційних підходів до навчання. Адаптація освітніх програм і методів навчання до цих викликів є критично важливою для підготовки кваліфікованих фахівців у аграрному секторі, які можуть ефективно реагувати на швидкі зміни в технологічному та інформаційному середовищі і забезпечувати стійкий розвиток аграрного виробництва.

2.2. Вплив медіа на аграрну науку та освіту

Медіа в сучасному світі відіграють ключову роль у формуванні суспільного сприйняття аграрної науки та освіти, а також в просуванні нових наукових досягнень і освітніх методик. Вони забезпечують як позитивний, так і негативний вплив, який може значно вплинути на розвиток аграрної сфери. Ось детальний аналіз основних аспектів цього впливу:

1. Популяризація аграрних досягнень

Поширення знань: Медіа є потужним інструментом для розповсюдження новин про досягнення в аграрній науці. Через різні канали, включаючи новинні сайти, спеціалізовані журнали, телевізійні програми та соціальні мережі, громадськість отримує інформацію про нові агротехнології, інноваційні методи вирощування культур і результати наукових досліджень. Це сприяє підвищенню обізнаності про сучасні аграрні практики і їхню важливість для забезпечення продовольчої безпеки.

Професійна популяризація: Медіа також допомагають фахівцям аграрного сектора поділитися своїм досвідом та досягненнями. Публікації на професійних платформах, участь у радіо- і телевізійних програмах, написання статей і блогів дозволяють експертам просувати свої ідеї, обмінюватися досвідом і сприяти розвитку галузі.

2. Освітні ресурси і онлайн-платформи

Доступ до навчальних матеріалів: Медіа забезпечують доступ до багатьох освітніх ресурсів, що є важливим для студентів і професіоналів аграрної сфери. Онлайн-курси, відеоуроки, електронні підручники та наукові статті, розміщені на платформах таких як Coursera, edX, Khan Academy та інші, дозволяють студентам отримувати знання без необхідності фізичної присутності на заняттях.

Інтерактивні платформи: Віртуальні лабораторії, симуляційні програми і інструменти для моделювання аграрних процесів, доступні через медіа-ресурси, допомагають студентам практично засвоювати теоретичні знання. Це також дозволяє реалізувати інтерактивний підхід до навчання, де студенти можуть експериментувати з різними сценаріями і умовами, що імітують реальні аграрні процеси.

3. Обговорення і дебати

Громадські дискусії: Медіа забезпечують платформу для обговорення важливих аграрних питань на рівні суспільства. Теми, такі як зміна клімату, продовольча безпека, ефективне використання ресурсів і стійкий розвиток,

часто стають предметом громадських дебатів, що дозволяє формувати суспільну думку і впливати на політичні рішення.

Наукові дебати: Через медіа також проводяться наукові обговорення, конференції і панельні дискусії, що дозволяє науковцям представляти нові теорії, обмінюватися думками і критично аналізувати новітні досягнення. Це сприяє розвитку аграрної науки і вдосконаленню освітніх програм.

4. Виклики і негативні аспекти

Дезінформація: Медіа можуть також поширювати дезінформацію або неточні дані, що може викликати непорозуміння і неправильні уявлення про аграрні технології та практики. Наприклад, перебільшення ефективності певних агротехнологій або маніпуляції фактами можуть вводити в оману як професіоналів, так і громадськість.

Надмірна комерціалізація: В умовах медіа-комерціалізації акцент може бути зроблений на прибутковості нових аграрних продуктів і технологій, а не на їхньому реальному впливі на довкілля та сталий розвиток. Це може призвести до недостатньої уваги до екологічних та етичних аспектів, що вплине на якість освіти і наукових досліджень.

5. Покращення і майбутні перспективи

Аналіз тенденцій: Медіа можуть допомогти аграрним науковцям і освітянам відстежувати актуальні тенденції та зміни в аграрній сфері. Це дозволяє оперативнo адаптувати навчальні програми і наукові дослідження до нових вимог і можливостей, що з'являються в результаті технологічних і соціальних змін.

Залучення молоді: Медіа, зокрема соціальні мережі, можуть бути ефективним інструментом для залучення молоді до аграрних наук. За допомогою сучасних медійних платформ можна демонструвати цікаві аспекти аграрної діяльності, надихати молодь на кар'єру в агрономії та суміжних науках, а також створювати нові освітні можливості.

Медіа мають значний вплив на аграрну науку і освіту, забезпечуючи як можливості, так і виклики. Вони сприяють популяризації наукових досягнень,

забезпечують доступ до навчальних ресурсів, стимулюють громадські та наукові обговорення. Однак, негативні аспекти, такі як дезінформація і комерціалізація, можуть впливати на якість освіти і сприйняття аграрних наук. Важливо, щоб аграрні науковці та освітяни активно використовували медіа для поширення точних і корисних знань, забезпечуючи таким чином якісну і обґрунтовану інформацію для всіх зацікавлених сторін.

2.3. Роль медіаосвіти у формуванні професійних компетентностей аграріїв

Медіаосвіта стає все важливішою для аграріїв, оскільки забезпечує розвиток ключових навичок, які необхідні для успішної роботи в умовах сучасного аграрного сектора. Аграрії повинні не тільки володіти технічними знаннями, але й ефективно орієнтуватися в інформаційному середовищі, яке активно змінюється. Медіаосвіта допомагає їм інтегруватися в інформаційний простір, підтримувати професійний імідж та адаптуватися до нових викликів. Розглянемо детальніше, як медіаосвіта впливає на формування професійних компетентностей аграріїв.

1. Покращення інформаційної грамотності

Аналіз та критичне мислення: Медіаосвіта формує навички критичного мислення, які є життєво важливими для оцінки достовірності і актуальності інформації. В умовах величезної кількості інформаційних джерел, аграрії повинні вміти розрізняти науково обґрунтовані дані від фейкових новин і рекламних трюків. Наприклад, правильне розуміння і оцінка результатів досліджень або нових агротехнологій дозволяє аграріям приймати обґрунтовані рішення, що прямо впливає на ефективність їхньої роботи.

Вміння управляти інформацією: Медіаосвіта надає навички управління інформаційними потоками, що включає в себе не тільки вміння знаходити релевантні дані, але й організувати і обробляти їх. Це може включати використання спеціалізованих програм для збору і аналізу даних, таких як GIS-системи для картографування земель або програми для аналізу

врожайності. Такі навички дозволяють аграріям оптимізувати процеси на фермах, знижувати витрати і підвищувати продуктивність.

2. Розвиток комунікаційних навичок

Ефективне спілкування: Медіаосвіта надає аграріям знання і навички для ефективного спілкування з різними аудиторіями через медіа-канали. Це може включати вміння писати наукові статті, створювати технічні звіти, розробляти маркетингові матеріали або проводити публічні презентації. Наприклад, аграрії можуть використовувати медіа для просування нових продуктів або технологій, що допомагає збільшити обізнаність про їхню роботу і залучити потенційних клієнтів і партнерів.

Медіа-стратегії: Знання медіа-стратегій дозволяє аграріям ефективно комунікувати свої ідеї і досягнення. Це може включати створення контенту для різних медіа-платформ, таких як соціальні мережі, блоги, відео-канали та інші ресурси. Аграрії можуть використовувати ці стратегії для поширення інформації про свої проекти, дослідження та інновації, що дозволяє їм впливати на громадську думку і підвищувати свій професійний статус.

3. Залучення до наукових і професійних спільнот

Професійні мережі: Медіаосвіта допомагає аграріям інтегруватися у професійні мережі та спільноти. Це може включати участь у онлайн-форумах, професійних групах у соціальних мережах, а також у наукових і технічних конференціях. Через ці платформи аграрії можуть обмінюватися досвідом, отримувати консультації і рекомендації від колег, а також бути в курсі останніх тенденцій і інновацій у своїй галузі.

Співпраця і партнерство: Знання медіа-технологій дозволяє аграріям легко знаходити і налагоджувати співпрацю з іншими фахівцями, організаціями та установами. Це може включати спільні дослідження, проекти або інноваційні ініціативи. Медіа платформи можуть служити для координації діяльності, обміну ресурсами і забезпечення підтримки в реалізації проектів.

4. Управління репутацією і брендинг

Професійний імідж: Медіаосвіта допомагає аграріям формувати і підтримувати позитивний професійний імідж. Це може включати активну участь у медіа-просторі, написання статей, ведення блогів або соціальних мереж. Позитивний імідж може вплинути на довіру з боку клієнтів і партнерів, що є важливим аспектом для успіху в аграрному бізнесі.

Брендинг і маркетинг: Знання медіа-інструментів дозволяє аграріям реалізовувати ефективні стратегії брендингу і маркетингу. Медіа платформи можуть використовуватися для просування аграрних продуктів і послуг, підвищення видимості на ринку і створення сильного бренду. Це може включати розробку рекламних кампаній, участь у виставках та форумах, а також проведення промо-акцій.

5. Навички для вирішення актуальних проблем

Аналіз та вирішення проблем: Медіаосвіта надає аграріям інструменти для аналізу і вирішення актуальних проблем, таких як зміна клімату, зниження родючості ґрунтів або забезпечення продовольчої безпеки. Медіа-ресурси дозволяють аграріям отримувати останні наукові дані, новини і рекомендації, що допомагає їм розробляти ефективні стратегії і адаптуватися до змін у навколишньому середовищі.

Інноваційний підхід: Медіаосвіта сприяє розвитку інноваційного мислення у аграріїв. Вміння використовувати новітні медіа-інструменти і технології дозволяє їм адаптуватися до нових викликів і швидко впроваджувати інновації. Це може включати впровадження нових агрономічних технологій, розробку нових методів управління ресурсами або вдосконалення аграрних практик.

Медіаосвіта є невід'ємною частиною формування професійних компетентностей аграріїв, забезпечуючи їх навичками для ефективної роботи в умовах сучасного інформаційного суспільства. Вона допомагає покращити інформаційну грамотність, розвивати комунікаційні навички, залучатися до професійних мереж і спільнот, управляти репутацією і брендингом, а також вирішувати актуальні проблеми. Завдяки медіаосвіті аграрії можуть

підвищити свою ефективність, адаптуватися до змінюваних умов і досягати високих результатів у своїй професійній діяльності.

2.3. Аналіз потреб у медіаграмотності серед студентів аграрного профілю

У сучасному інформаційному суспільстві медіаграмотність стає важливою складовою професійної підготовки студентів аграрного профілю. В умовах швидко змінюваного аграрного сектору, де нові технології, методики і ринкові умови вимагають постійної адаптації, медіаграмотність забезпечує студентам необхідні інструменти для ефективного пошуку, аналізу та використання інформації. Аналіз потреб у медіаграмотності серед студентів аграрного профілю дозволяє зрозуміти, які конкретні навички і знання є критичними для їх професійного розвитку. Ось ключові аспекти цього аналізу:

1. Необхідність інформаційної грамотності

Актуальність інформації: Студенти аграрного профілю повинні вміти знаходити і використовувати актуальну інформацію, таку як нові агрономічні технології, ринкові тенденції, рекомендації по догляду за культурами та інші дані. Медіаграмотність дозволяє їм ефективно шукати ці дані через наукові публікації, технічні звіти, медіа-ресурси та онлайн-платформи.

Оцінка джерел інформації: У світі, де інформація стає все більш доступною, важливо мати навички критичної оцінки джерел. Студенти повинні вміти розрізняти надійні джерела від ненадійних, що особливо важливо для запобігання розповсюдженню фейкових новин і міфів у аграрній сфері.

Управління інформацією: Здатність організувати та обробляти великі обсяги інформації є важливою для ефективного прийняття рішень. Студенти повинні навчитися використовувати інструменти для обробки даних, такі як спеціалізовані програми для агрономічного аналізу, бази даних та інформаційні системи.

2. Розвиток комунікаційних навичок

Написання і публікація контенту: Студенти аграрного профілю повинні володіти навичками написання технічних і наукових статей, розробки презентацій і звітів. Медіаграмотність допомагає їм створювати якісний контент, який може бути опублікований у наукових журналах, блогах або медіа-ресурсах, що підвищує їх професійний статус.

Ефективна комунікація з аудиторією: Вміння комунікувати свої ідеї та результати досліджень є критично важливим. Студенти повинні бути готові до публічних виступів, проведення семінарів і презентацій, а також до активної участі у професійних обговореннях і конференціях.

3. Залучення до наукових і професійних спільнот

Нетворкінг і професійні мережі: Медіаграмотність допомагає студентам інтегруватися в професійні спільноти, що є важливим для обміну досвідом і отримання нових знань. Знання медіа-технологій дозволяє їм активно брати участь у професійних форумах, соціальних мережах та наукових платформах.

Співпраця і партнерство: Студенти повинні мати навички для налагодження співпраці з іншими фахівцями, дослідниками і організаціями. Медіаграмотність допомагає їм організовувати спільні проекти, обмінюватися ресурсами і отримувати підтримку в реалізації наукових і практичних ініціатив.

4. Управління репутацією та брендинг

Професійний імідж: Вміння підтримувати позитивний професійний імідж через медіа-ресурси є важливим аспектом кар'єри. Студенти повинні навчитися створювати і підтримувати свій професійний образ через соціальні мережі, блоги і інші медіа-платформи, що допомагає в залученні потенційних роботодавців і партнерів.

Брендинг і маркетинг: Медіаграмотність також важлива для розробки і реалізації стратегій брендингу і маркетингу. Студенти повинні вміти просувати свої проекти, технології та ідеї через медіа-канали, що дозволяє їм досягти широкої аудиторії і підвищити свою видимість у професійній сфері.

5. Аналіз і вирішення актуальних проблем

Аналіз даних і ринкових тенденцій: Студенти повинні володіти навичками аналізу даних і ринкових тенденцій, щоб ефективно реагувати на зміни в аграрному секторі. Медіаграмотність допомагає їм використовувати дані з медіа-ресурсів для розробки інноваційних рішень і адаптації до нових викликів.

Інноваційний підхід: Медіаграмотність сприяє розвитку інноваційного мислення, яке дозволяє студентам адаптуватися до нових технологій і практик. Вміння використовувати новітні медіа-інструменти дозволяє їм бути креативними і впроваджувати нові ідеї в аграрній сфері.

Медіаграмотність є критично важливою для студентів аграрного профілю, оскільки вона забезпечує необхідні навички для ефективного управління інформацією, комунікації, інтеграції в професійні мережі, управління репутацією та брендингом, а також для вирішення актуальних проблем. Розвиток медіаграмотності сприяє підвищенню професійних компетентностей студентів, допомагає їм бути конкурентоспроможними на ринку праці та забезпечує успішний професійний розвиток в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Висновки до розділу II

У розділі досліджено роль медіаосвіти у формуванні професійних компетентностей аграріїв, зокрема шляхом аналізу потреби студентів аграрного профілю в медіаграмотності, впливу медіа на аграрну науку та освіту, а також значення медіаосвіти у формуванні ключових навичок у цій сфері. Виходячи з аналізу, можна зробити такі висновки:

Зростаюча важливість медіаграмотності: Медіаграмотність є критично важливою для студентів аграрного профілю, оскільки забезпечує їм навички для ефективного пошуку, оцінки та використання інформації, що має безпосередній вплив на їхню професійну діяльність. Вміння критично

оцінювати джерела інформації та управляти великими обсягами даних є необхідним для успішного прийняття рішень у аграрному секторі.

Розвиток комунікаційних навичок: Медіаосвіта сприяє розвитку важливих комунікаційних навичок, таких як написання наукових статей, розробка презентацій і ведення публічних виступів. Ці навички дозволяють студентам ефективно комунікувати свої ідеї, дослідження та інновації як в академічному середовищі, так і на ринку.

Інтеграція у професійні спільноти: Медіаосвіта допомагає студентам інтегруватися у професійні мережі та спільноти, що є важливим для обміну досвідом, отримання нових знань і розвитку кар'єри. Залучення до професійних мереж через медіа-ресурси та платформи дозволяє студентам бути в курсі останніх тенденцій і інновацій у своїй галузі.

Управління репутацією і брендинг: Знання медіа-інструментів допомагає студентам формувати і підтримувати позитивний професійний імідж, а також реалізовувати ефективні стратегії брендингу і маркетингу. Це важливо для просування своїх досягнень, технологій і ідей на ринку і підвищення видимості в професійній сфері.

Розвиток інноваційного мислення: Медіаосвіта сприяє розвитку інноваційного мислення у студентів аграрного профілю, що дозволяє їм швидко адаптуватися до нових технологій і викликів. Вміння використовувати новітні медіа-інструменти допомагає у впровадженні нових ідей і рішень, що є критичним для успішної професійної діяльності в аграрній сфері.

Медіаосвіта є важливою складовою формування професійних компетентностей студентів аграрного профілю. Вона надає ключові навички для ефективного управління інформацією, комунікації, інтеграції у професійні мережі, управління репутацією та брендингом, а також для розвитку інноваційного мислення. В умовах сучасного інформаційного суспільства, медіаосвіта забезпечує студентам необхідні інструменти для успішної професійної діяльності і адаптації до швидко змінюваного аграрного сектору.

РОЗДІЛ ІІІ

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТИ В АГРАРНИХ ВНЗ

3.1. Сучасні практики використання медіа в аграрних університетах

У сучасних аграрних університетах медіа стали важливим інструментом, який допомагає забезпечити високу якість освіти, наукової діяльності та професійної підготовки студентів. Використання медіа сприяє покращенню комунікації, розширенню доступу до знань та впровадженню інноваційних технологій у навчальний процес. Ось приклади ключових сучасних практик використання медіа в аграрних університетах, які сприяють підвищенню ефективності навчання та професійного розвитку студентів.

1. Цифрові освітні платформи та онлайн-курси

Аграрні університети активно використовують цифрові платформи для організації дистанційного навчання та створення онлайн-курсів. Такі платформи, як Moodle, Blackboard або Google Classroom, дозволяють викладачам і студентам взаємодіяти в онлайн-середовищі, де можна розміщувати навчальні матеріали, виконувати завдання, проходити тести і отримувати зворотний зв'язок.

Приклади:

- Університет Каліфорнії, Дейвіс (UC Davis): Відомий своїми аграрними програмами, університет використовує платформу Moodle для створення інтерактивних курсів, що охоплюють такі дисципліни, як агроєкологія, агробізнес, сучасні технології у рослинництві тощо. Онлайн-курси включають відеолекції, віртуальні лабораторні заняття, тести і можливість обговорення через форуми.

- Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП): Студенти цього університету мають доступ до освітньої платформи, яка інтегрує можливості для дистанційного навчання, самостійної роботи з матеріалами курсу та консультацій з викладачами.

Переваги:

- Студенти отримують можливість навчатися у зручний для них час, що підвищує їхню гнучкість і здатність поєднувати навчання з роботою чи іншими обов'язками.

- Доступ до великої кількості навчальних матеріалів, включаючи відеолекції, презентації, інтерактивні завдання, що робить навчальний процес більш інтерактивним і цікавим.

2. Використання відео- і мультимедійних ресурсів

Використання відео та мультимедійних ресурсів є однією з найефективніших практик в аграрних університетах. Відеоінструкції, навчальні фільми та віртуальні тури до аграрних підприємств допомагають студентам краще зрозуміти теоретичний матеріал і побачити практичне застосування отриманих знань.

Приклади:

- Корнельський університет (Cornell University): Використовує відео-лекції та документальні фільми для навчання студентів сучасним агротехнологіям і методам органічного сільського господарства. Віртуальні тури до дослідних ферм дозволяють студентам вивчати практичні аспекти без необхідності фізичної присутності.

- Університет Редінга (University of Reading): Для студентів агрономічних спеціальностей було розроблено спеціальні відеоінструкції з технічного обслуговування сільськогосподарської техніки, де демонструється робота з новітніми тракторами, комбайнами та іншою технікою, що дозволяє студентам ознайомитися з технологіями ще до роботи на полі.

Переваги:

- Відео забезпечує наочність і дозволяє студентам краще зрозуміти складні технологічні процеси.

- Мультимедійні ресурси роблять навчальний процес більш інтерактивним і доступним для студентів, незалежно від їх місця проживання.

3. Віртуальна реальність (VR) і доповнена реальність (AR)

Технології віртуальної реальності (VR) та доповненої реальності (AR) набирають популярність у аграрній освіті, оскільки вони дозволяють студентам вивчати складні процеси через інтерактивні симуляції. Ці технології можуть бути застосовані як для навчання технічних навичок, так і для вивчення агрономічних практик у реальних умовах.

Приклади:

- Техаський аграрний і механічний університет (Texas A&M University): Розробив VR-симулятор для студентів, який дозволяє тренуватися в управлінні сільськогосподарською технікою. Це дозволяє студентам практикуватися у безпечному віртуальному середовищі, уникаючи ризику пошкодження обладнання.

- Оклахомський державний університет (Oklahoma State University): Створив AR-додаток для вивчення структури рослин. Студенти можуть взаємодіяти з віртуальними 3D-моделями рослин, досліджуючи їхні різні частини, що значно полегшує розуміння складних ботанічних концепцій.

Переваги:

- VR і AR забезпечують безпечне середовище для експериментів та тренувань.

- Студенти можуть вивчати процеси, які можуть бути важкими або дорогими для реалізації в реальному житті (наприклад, управління технікою, дослідження складних сільськогосподарських систем).

4. Соціальні мережі та блоги

Соціальні мережі стали ефективним інструментом для поширення знань та залучення студентів до аграрних дискусій. Багато аграрних університетів використовують соціальні мережі для поширення новин, анонсів подій, публікацій наукових досліджень та для ведення активної взаємодії з громадськістю.

Приклади:

- Університет Гельсінкі (University of Helsinki): Використовує Facebook та Instagram для активної комунікації зі студентами та випускниками.

Публікуються результати наукових досліджень, а також інформація про нові програми і події, що стосуються аграрної освіти.

- Словацький аграрний університет (Slovak University of Agriculture): Викладачі та студенти ведуть блоги про нові дослідження у сфері сільського господарства, а також діляться своїми досвідом проходження стажувань на міжнародних фермерських підприємствах.

Переваги:

- Соціальні мережі створюють платформу для миттєвого обміну інформацією між викладачами, студентами та аграрною спільнотою.

- Блоги дозволяють студентам розвивати навички письма та критичного мислення, публікуючи статті та дослідження.

5. Подкасти та вебінари

Подкасти і вебінари стають все більш популярними серед аграрних університетів як засіб для надання освітнього контенту у зручному форматі. Вебінари надають можливість взаємодії студентів з експертами у режимі реального часу, тоді як подкасти дозволяють отримувати інформацію під час виконання інших завдань.

Приклади:

- Університет Саскачевану (University of Saskatchewan): Створив подкаст, де викладачі обговорюють інновації в аграрній науці, такі як генетична модифікація культур та зміни в аграрних технологіях. Студенти можуть слухати ці епізоди під час подорожі або перерв.

- Міжнародний аграрний університет Wageningen (Wageningen University & Research, Нідерланди): Організовує регулярні вебінари з актуальних тем сільського господарства, залучаючи експертів зі всього світу для обговорення таких тем, як сталий розвиток, зміни клімату та органічне сільське господарство.

Переваги:

- Можливість задавати питання і отримувати відповіді від експертів у режимі реального часу.

- Подкасти дозволяють студентам засвоювати матеріал під час виконання інших завдань, що робить навчання гнучкішим.

Таким чином, сучасні практики використання медіа в аграрних університетах значно підвищують якість і ефективність навчального процесу, а також сприяють більшій інтерактивності і доступності аграрної освіти.

3.2 Методика впровадження курсів медіаосвіти в навчальні програми аграрних спеціальностей

Впровадження курсів медіаосвіти в навчальні програми аграрних спеціальностей є важливим завданням, оскільки медіаграмотність допомагає студентам не тільки критично оцінювати інформацію, але й використовувати сучасні технології для підвищення професійних компетентностей. Методика впровадження таких курсів передбачає кілька етапів, кожен з яких спрямований на те, щоб інтегрувати медіаосвіту в освітній процес максимально ефективно та відповідно до потреб студентів аграрного профілю.

1. Аналіз потреб та цілей впровадження

Першим кроком є аналіз потреб аграрної освіти у медіаграмотності. Потрібно оцінити рівень знань та вмінь студентів у сфері медіа та інформаційних технологій, визначити, які саме медіаінструменти можуть бути корисними для аграріїв, і які аспекти медіаосвіти мають бути охоплені.

Основні цілі:

- Формування навичок критичного мислення для аналізу аграрних новин, наукових статей, результатів досліджень.
- Вміння ефективно використовувати цифрові платформи та медіаресурси для навчання та професійної діяльності.
- Навички створення власного медіаконтенту, включаючи презентації, звіти, мультимедійні матеріали для аграрних проєктів.

2. Розробка навчальних програм

Наступним етапом є розробка відповідної навчальної програми з медіаосвіти для студентів аграрних спеціальностей. Важливо, щоб курс відповідав специфіці аграрної галузі і сприяв інтеграції медіатехнологій у навчальний процес.

Структура курсу може включати:

- Основи медіаграмотності: Теоретичний блок, де розглядаються ключові поняття медіаграмотності, аналіз медіатекстів, розпізнавання фейків та маніпуляцій.

- Аграрні медіаресурси та їх використання: Огляд спеціалізованих медіа, аграрних порталів, наукових публікацій і баз даних, які є джерелами актуальної інформації.

- Цифрові інструменти для аграріїв: Вивчення програмного забезпечення, цифрових платформ для обробки даних, створення мультимедійних презентацій, аналізу ринку.

- Практичні навички: Оволодіння інструментами створення контенту (включаючи відео, подкасти, графіки), необхідними для участі в аграрних конференціях, онлайн-курсах та комунікації у соціальних мережах.

3. Вибір методів навчання

Методи навчання на курсах медіаосвіти для аграріїв мають бути різноманітними та інтерактивними, щоб максимально зацікавити студентів і забезпечити застосування набутих знань на практиці.

Рекомендовані методи:

- Лекції та семінари: Введення теоретичних основ медіаграмотності та аналіз реальних кейсів із медіаіндустрії, що стосуються аграрної сфери.

- Практичні заняття: Студенти повинні отримувати завдання на створення мультимедійного контенту (відео, презентацій, звітів), що стосується аграрних тем, а також навички пошуку та критичного аналізу інформації в спеціалізованих аграрних виданнях.

- Проектне навчання: Студенти можуть працювати над реальними проектами, наприклад, створення відео-репортажу про місцеве фермерське

господарство, аналіз ринку сільськогосподарських продуктів з використанням медіаджерел або участь у створенні блогу про аграрні інновації.

4. Інтеграція медіаосвіти у загальні аграрні курси

Окрім окремих курсів, медіаосвіта може бути інтегрована в інші предмети навчальної програми аграрних спеціальностей. Наприклад, у курсах з агрономії, екології або агробізнесу можна використовувати сучасні медіа для викладання матеріалу або виконання практичних завдань.

Приклади інтеграції:

- Агрономія та екологія: Студенти можуть створювати мультимедійні презентації або відео-звіти про вплив кліматичних змін на врожайність культур, використовуючи дані з медіаресурсів та наукових видань.

- Агробізнес: Навчальні завдання можуть включати аналіз ринкових тенденцій на основі медіа-матеріалів, складання бізнес-презентацій для залучення інвесторів, а також роботу з цифровими інструментами для управління фермерським господарством.

5. Оцінювання знань та навичок

Ефективне оцінювання знань і навичок є важливим етапом будь-якої навчальної програми. У контексті медіаосвіти, оцінювання може проводитися на основі теоретичних і практичних завдань, які демонструють здатність студентів аналізувати інформацію та створювати медіаконтент.

Методи оцінювання:

- Тести та опитування: Для перевірки теоретичних знань з медіаграмотності.
- Проекти: Оцінювання студентських проектів, таких як відео, презентації або мультимедійні звіти на аграрні теми.

- Практичні завдання: Аналіз медіа-кейсів, пошук і критичне оцінювання інформації, робота з цифровими інструментами.

6. Підвищення кваліфікації викладачів

Успішне впровадження курсів медіаосвіти також залежить від підготовки викладачів. Необхідно організувати курси підвищення кваліфікації для

педагогів, щоб вони могли ефективно інтегрувати медіаосвіту в навчальний процес і використовувати сучасні цифрові інструменти.

Рекомендації:

- Проведення тренінгів з медіаграмотності для викладачів.
- Вивчення новітніх освітніх технологій та інструментів для створення навчальних матеріалів (відеолекцій, подкастів, презентацій).
- Обмін досвідом з колегами, які вже впроваджують медіаосвіту у свої курси.

Методика впровадження курсів медіаосвіти у навчальні програми аграрних спеціальностей має бути комплексною та орієнтованою на практичне застосування знань. Вона повинна враховувати специфіку аграрної галузі, інтегруючи сучасні медіатехнології та інформаційні ресурси у навчальний процес. Використання інтерактивних методів навчання, розвиток медіаграмотності та критичного мислення допоможуть студентам аграрних спеціальностей краще адаптуватися до викликів сучасного інформаційного суспільства.

3.3 Аналіз результатів опитування студентів щодо їхнього рівня медіаграмотності

Аналіз результатів опитування студентів щодо рівня їхньої медіаграмотності є важливим для визначення поточних компетенцій у роботі з медіа, рівня критичного мислення та вміння використовувати інформаційні ресурси. Опитування дозволяє виявити прогалини в знаннях студентів, їхні практичні навички роботи з інформацією, а також надає можливість розробити ефективні стратегії для впровадження медіаосвіти.

1. Загальний рівень медіаграмотності

Результати опитування показують, що більшість студентів мають базові знання про медіаграмотність, однак їхній рівень критичного мислення та здатність до аналізу медіаконтенту можуть бути недостатньо розвиненими.

Більшість студентів знають, як користуватися пошуковими системами, соціальними мережами та іншими цифровими ресурсами для отримання інформації, але часто не усвідомлюють необхідності перевірки джерел або не завжди розуміють різницю між достовірною та недостовірною інформацією.

Основні висновки:

- 60% студентів зазначили, що вони впевнено користуються медіаресурсами для пошуку інформації, проте лише 40% вказали, що перевіряють достовірність джерел.

- 30% студентів заявили, що мають навички критичного аналізу інформації, тоді як 70% визнали необхідність поглибленого вивчення цього аспекту.

2. Використання цифрових інструментів і медіаресурсів

Студенти аграрних спеціальностей активно користуються цифровими інструментами, але в основному для особистих цілей. Використання таких інструментів у навчальних процесах залишається на середньому рівні. Наприклад, значна частина студентів використовує медіа для розваг (соціальні мережі, YouTube), але не завжди використовує доступ до наукових ресурсів, аграрних порталів та баз даних для навчання.

Основні показники:

- 80% студентів регулярно користуються соціальними мережами та відеоплатформами, але лише 25% використовують професійні медіаресурси, такі як аграрні портали або наукові бази даних.

- Лише 35% студентів активно використовують цифрові інструменти для створення презентацій або інших мультимедійних матеріалів у навчанні.

3. Критичне мислення та розпізнавання фейкової інформації

Одним із ключових аспектів медіаграмотності є здатність розпізнавати фейкову інформацію та маніпулятивні медіатексти. Опитування показало, що лише невеликий відсоток студентів здатен швидко і точно розпізнати неправдиві новини чи маніпуляції в інформаційних джерелах. Водночас студенти зазначили, що відчувають потребу в додаткових знаннях щодо цього питання.

Дані опитування:

- 20% студентів заявили, що вони можуть з легкістю ідентифікувати фейкові новини.

- 55% студентів вважають, що розпізнавання маніпуляцій є складним завданням, для якого потрібні додаткові навички та знання.

4. Потреби в медіаосвіті

Більшість студентів визнали, що рівень їхньої медіаграмотності є недостатнім для ефективної роботи в аграрній сфері. Вони зацікавлені у поглибленні знань та навичок у використанні медіа для професійних цілей, включаючи аналіз ринкових даних, комунікацію через цифрові платформи та використання сучасних аграрних технологій.

Основні потреби:

- 75% студентів вказали на необхідність введення курсів з медіаграмотності у навчальні програми аграрних спеціальностей.

- 65% хотіли б поглиблено вивчати цифрові інструменти для аналізу та презентації аграрних даних.

Аналіз опитування показує, що студенти аграрних спеціальностей мають базові знання та навички роботи з медіа, але відчують потребу в поглибленій медіаосвіті. Вони зацікавлені в отриманні знань, які допоможуть їм не тільки використовувати медіа для особистих цілей, а й застосовувати їх у професійній діяльності. Особливо актуальним є розвиток критичного мислення, аналізу інформації та вміння використовувати цифрові інструменти для вирішення аграрних завдань. Це свідчить про необхідність інтеграції медіаосвіти у навчальні програми аграрних університетів.

3.4 Пропозиції щодо покращення медіаосвіти в аграрних вузах

Для того щоб підвищити ефективність медіаосвіти в аграрних університетах і допомогти студентам розвивати медіаграмотність як важливу частину їх професійних компетенцій, необхідно вжити низку заходів та внести певні пропозиції.

1. Інтеграція медіаосвіти у загальні навчальні програми

Одним із основних шляхів покращення медіаосвіти є її інтеграція у вже існуючі курси, щоб студенти могли засвоювати медіаграмотність паралельно з вивченням фахових дисциплін. Наприклад, курси з агрономії, екології, агробізнесу можуть включати використання цифрових інструментів для аналізу даних та поширення інформації через медіаресурси.

Пропозиції:

- Включення модулів з медіаграмотності у предмети навчальних програм аграрних спеціальностей.
- Створення спеціальних завдань, які вимагають від студентів використовувати медіаресурси для досліджень, пошуку інформації та створення власних проектів.

2. Впровадження окремих курсів з медіаграмотності

Окрім інтеграції медіаосвіти в існуючі курси, доцільним є створення окремих дисциплін, присвячених медіаграмотності. Ці курси можуть охоплювати різні аспекти: від основ медіа та цифрових технологій до критичного мислення, аналізу інформації та створення медіаконтенту, зокрема, аграрного спрямування.

Пропозиції:

- Введення обов'язкових або вибіркового курсів з медіаосвіти для студентів аграрних спеціальностей.
- Створення курсів, які навчатимуть студентів працювати з аграрними медіаресурсами, науковими базами даних та цифровими платформами.

3. Розвиток практичних навичок через проекти та стажування

Практичне застосування знань є ключовим для розвитку медіаграмотності. Студентам необхідно надавати можливість брати участь у реальних проектах, де вони зможуть застосовувати свої медіанавички. Це може включати створення мультимедійних презентацій, аграрних звітів, відео про сільськогосподарські інновації або проведення інформаційних кампаній у соціальних мережах.

Пропозиції:

- Організація проектних робіт, де студенти працюватимуть над створенням медіаконтенту, зокрема, пов'язаного з аграрною тематикою.

- Можливість стажування на аграрних підприємствах або медіаресурсах, де студенти зможуть брати участь у підготовці інформаційних матеріалів.

4. Забезпечення доступу до сучасних технологій і медіаресурсів

Для покращення медіаосвіти студентам аграрних спеціальностей необхідний доступ до сучасних цифрових інструментів, платформ та ресурсів. Це може бути як доступ до аграрних інформаційних систем, так і до інструментів для створення та обробки мультимедійного контенту.

Пропозиції:

- Забезпечення навчальних закладів сучасними технічними засобами, такими як комп'ютери, програмне забезпечення для створення контенту (відео, графіки, презентації), доступ до онлайн-ресурсів.

- Організація бібліотеки медіаресурсів, яка включатиме як наукові видання, так і спеціалізовані аграрні портали, бази даних та електронні журнали.

5. Підвищення кваліфікації викладачів

Ефективна медіаосвіта неможлива без кваліфікованих викладачів, які здатні навчати студентів медіаграмотності. Необхідно організовувати тренінги та курси підвищення кваліфікації для викладачів, щоб вони могли не тільки використовувати медіатехнології у своїй роботі, але й ефективно передавати ці знання студентам.

Пропозиції:

- Проведення тренінгів для викладачів з основ медіаграмотності, цифрових технологій та методик викладання медіаосвіти.

- Створення платформ для обміну досвідом між викладачами щодо впровадження медіатехнологій у навчальні програми.

6. Міждисциплінарна співпраця та обмін досвідом

Співпраця між різними факультетами аграрних вишів, а також з іншими університетами чи організаціями, які мають досвід у медіаосвіті, може значно покращити якість навчання. Важливо організовувати спільні заходи, форуми,

конференції, де студенти та викладачі зможуть обмінюватися досвідом у сфері медіаграмотності.

Пропозиції:

- Організація міждисциплінарних курсів, які поєднуюватимуть аграрну освіту та медіатехнології.

- Участь студентів та викладачів у конференціях, тренінгах та семінарах, присвячених медіаосвіті та сучасним медіатехнологіям.

Для покращення медіаосвіти в аграрних університетах необхідно впроваджувати комплексні заходи, які включають інтеграцію медіаграмотності у навчальні програми, створення окремих курсів, розвиток практичних навичок студентів, забезпечення доступу до сучасних технологій та підвищення кваліфікації викладачів. Це допоможе не лише підвищити рівень медіаграмотності серед студентів аграрних спеціальностей, але й зробить їх більш конкурентоспроможними на сучасному ринку праці.

Висновки до розділу III

У цьому розділі було досліджено роль медіаосвіти для студентів аграрних спеціальностей, сучасні підходи до її впровадження в аграрних університетах, а також шляхи покращення рівня медіаграмотності серед студентів. Виявлено, що у контексті глобальних інформаційних змін медіаграмотність стає невід'ємною складовою професійної підготовки аграріїв. Сучасні виклики, зокрема, швидкий розвиток цифрових технологій, інформаційних ресурсів та необхідність ефективної комунікації в аграрній галузі, вимагають від студентів глибоких знань і навичок роботи з медіа.

Результати аналізу показали, що хоча більшість студентів аграрних спеціальностей мають базовий рівень медіаграмотності, їхні вміння в області критичного мислення, перевірки достовірності інформації та аналізу медіаконтенту є недостатніми. Це свідчить про необхідність поглибленого навчання у цій сфері. Одним із ключових шляхів покращення ситуації є

інтеграція медіаосвіти у навчальні програми аграрних спеціальностей, що дозволить студентам не лише отримати теоретичні знання, але й застосовувати їх на практиці.

Важливо також створити спеціалізовані курси з медіаграмотності, орієнтовані на специфіку аграрної галузі. Такі курси повинні охоплювати не тільки загальні аспекти роботи з медіа, але й навчати студентів використовувати медіаресурси для професійної діяльності, зокрема аналізу аграрних ринків, використання сучасних технологій у сільському господарстві, а також створення й поширення медіаконтенту, спрямованого на просування аграрних інновацій.

Особливу увагу необхідно приділити розвитку практичних навичок студентів. Практичні заняття, медіапроекти, стажування та реальні кейси дозволять студентам застосовувати свої знання на практиці, формуючи впевненість у використанні цифрових медіа для вирішення професійних завдань. Практична медіаосвіта може включати створення відеопрезентацій, мультимедійних звітів, блогів на аграрну тематику або участь у створенні інформаційних кампаній.

Для успішного впровадження медіаосвіти в аграрних університетах важливим є підвищення кваліфікації викладачів. Вони повинні бути обізнані з новітніми медіатехнологіями та методиками викладання медіаграмотності. Викладачі мають стати провідниками змін, допомагаючи студентам орієнтуватися в сучасному медіапросторі й використовувати його для професійного зростання.

Нарешті, важливою є міждисциплінарна співпраця, яка дозволить об'єднати зусилля різних факультетів і освітніх закладів для розвитку медіаосвіти. Спільні проекти, конференції та обмін досвідом сприятимуть інтеграції медіаграмотності в освітні процеси й зроблять її більш ефективною. Крім того, співпраця з іншими навчальними закладами та професійними організаціями сприятиме створенню сучасної медіаосвітньої екосистеми, що відповідатиме вимогам ринку праці.

Отже, медіаосвіта в аграрних університетах є важливим елементом підготовки фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасного

інформаційного суспільства. Її успішне впровадження сприятиме підвищенню конкурентоспроможності випускників на ринку праці, розвитку їхніх професійних компетенцій та здатності ефективно застосовувати медіаресурси у своїй діяльності.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі на тему «Роль медіа та медіаосвіти для сучасних здобувачів вищої освіти аграрного профілю» було здійснено всебічний аналіз значення медіаосвіти для студентів аграрних спеціальностей, досліджено сучасні практики її впровадження в аграрних університетах, а також вивчені проблеми та можливості покращення медіаграмотності серед студентів. Основні висновки, що випливають з проведеного дослідження, детально розглянуто нижче.

Актуальність медіаосвіти в аграрному навчанні. Сучасні тенденції в інформаційному суспільстві, що включають розвиток цифрових технологій і соціальних медіа, значно змінюють способи обробки та поширення інформації. Для студентів аграрних спеціальностей, які повинні не тільки володіти традиційними знаннями в області агрономії, зоотехнії чи агрономії, але й бути здатними адаптуватися до нових інформаційних реалій, медіаосвіта набирає особливої ваги. Уміння ефективно користуватися медіаресурсами та критично оцінювати інформацію є невід'ємною частиною професійної компетентності сучасного аграрія. Це включає навички пошуку, аналізу та використання інформації з медіа для оптимізації аграрних процесів, розвитку нових технологій і методів в агрономії, а також для комунікації з громадськістю і партнерами.

Аналіз рівня медіаграмотності студентів аграрних спеціальностей. Проведене дослідження показало, що рівень медіаграмотності серед студентів аграрних спеціальностей є недостатнім для сучасних вимог. Хоча студенти мають базові навички роботи з медіаресурсами, їх здатність до критичного аналізу інформації, перевірки достовірності джерел та розпізнавання маніпуляцій потребує значного вдосконалення. Це вказує на існування прогалини в медіаосвітніх програмах, яка потребує оперативного заповнення. Низький рівень медіаграмотності може негативно вплинути на професійну діяльність майбутніх аграріїв, оскільки вони можуть бути піддані впливу фейкових новин, маніпуляцій чи дезінформації, що може спотворювати їхнє розуміння аграрних процесів і ринку.

Інтеграція медіаосвіти в навчальні програми. Інтеграція медіаосвіти в навчальні програми аграрних спеціальностей є ключовим кроком для підвищення рівня медіаграмотності студентів. Це може бути досягнуто через створення спеціалізованих курсів, присвячених медіаграмотності, або інтеграцію медіаосвітніх елементів у вже існуючі дисципліни. Такі курси повинні охоплювати як загальні аспекти роботи з медіа, так і специфічні навички, необхідні для аграрної сфери. Наприклад, це може бути навчання використанню медіаресурсів для моніторингу аграрних ринків, просування нових аграрних технологій, а також створення контенту для соціальних медіа та професійних платформ.

Практичне застосування медіа знань. Для ефективного розвитку медіаграмотності важливо, щоб студенти мали можливість не тільки теоретично освоювати медіаінструменти, але й активно їх використовувати на практиці. Практичні заняття, медіапроекти, стажування та інші форми практичної діяльності допоможуть студентам набути навичок, необхідних для застосування медіа знань у реальних умовах. Це може включати створення відеопрезентацій, написання статей для аграрних видань, розробку мультимедійних звітів про аграрні інновації, а також участь у інформаційних кампаніях, спрямованих на просування нових технологій і методик в аграрній сфері.

Підвищення кваліфікації викладачів. Успішне впровадження медіаосвіти в аграрних університетах неможливе без відповідної підготовки викладачів. Професорсько-викладацький склад повинен мати високу кваліфікацію у сфері медіа і цифрових технологій, щоб ефективно передавати ці знання студентам. Для цього необхідно організовувати тренінги, семінари та курси підвищення кваліфікації для викладачів, які дозволять їм ознайомитися з новими медіатехнологіями та сучасними методиками викладання. Це забезпечить впровадження інноваційних підходів у навчальний процес і покращить якість освіти.

Міждисциплінарна співпраця та обмін досвідом. Для забезпечення високої якості медіаосвіти в аграрних університетах важливо забезпечити

міждисциплінарну співпрацю між різними факультетами та освітніми закладами. Спільні проекти, конференції та форуми, що об'єднують фахівців з різних областей, сприятимуть інтеграції медіаосвіти в навчальні програми та поліпшенню методик викладання. Співпраця з іншими навчальними закладами та професійними організаціями також допоможе у впровадженні нових підходів і методів медіаосвіти, що будуть відповідати сучасним вимогам ринку праці та інформаційного суспільства.

Перспективи розвитку медіаосвіти. Подальший розвиток медіаосвіти в аграрних університетах вимагатиме системного підходу до оновлення навчальних програм і методик. Адаптація до швидко змінюваного інформаційного середовища, використання новітніх технологій і розробка інноваційних методів навчання стануть ключовими факторами успішного розвитку медіаосвіти. Забезпечення доступу до сучасних цифрових інструментів і ресурсів також є важливим аспектом для підвищення якості медіаосвіти.

Загалом, медіаосвіта є критично важливою для підготовки сучасних фахівців у аграрній сфері. Вона дозволяє студентам не лише ефективно використовувати медіаресурси для виконання професійних завдань, але й критично оцінювати інформацію, адаптуватися до нових умов і успішно конкурувати на ринку праці. Впровадження медіаосвіти в аграрних університетах, разом з розвитком сучасних навчальних методик і технологій, є важливим кроком до підвищення якості аграрної освіти та підготовки конкурентоспроможних спеціалістів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко А. В. Інформаційні технології в аграрній освіті. Харків: Видавництво ХНУ. 2019. 250 с.
2. Буряк О. В. Медіаосвіта: Теорія і практика. Київ: Академвидав. 2020. 157 с.
3. Вітченко, І. В. Цифрові технології в аграрній освіті: дослідження та практичні аспекти. *Аграрний журнал*, 13(2), 2020. С. 77-89.
4. Воробйов В. С. (2022). Цифрові медіа та аграрна освіта: нові можливості. *Електронні ресурси в аграрному секторі*, 15(3), 2022. С. 34-47.
5. Гончарова О. Г. Методологічні аспекти медіаосвіти в аграрних університетах. Київ: Видавництво НУБіП. 2022. 47 с.
6. Гречаніна О. П. (2020). Методика впровадження медіаосвіти в аграрних навчальних закладах. *Аграрна освіта: теорія і практика*, 11(1), 2020. С. 32-46.
7. Гречаніна О. П. Методика впровадження медіаосвіти в аграрних навчальних закладах. *Аграрна освіта: теорія і практика*, 11(1), 2020. С. 32-46.
8. Демченко А. Г. Інформаційні технології в аграрній освіті: тенденції та перспективи. Харків: Видавництво ХНУ. 2021. 231 с.
9. Державна служба статистики України. Статистичний звіт про освіту. Київ: ДССУ. 2020. 112 с.
10. Дубовик А. В. Аналіз медіаосвітніх ініціатив в аграрних вузах. *Журнал аграрної освіти та науки*, 12(4), 2020. С. 115-130.
11. Іванова М. І. Інтеграція медіаосвіти в аграрних університетах: досвід і перспективи. *Журнал сучасних досліджень в аграрній освіті*, 7(2), 2021. С. 45-60.
12. Коваль Л. І. Медіаосвіта як інструмент для підготовки аграріїв до сучасних викликів. *Вісник медіаосвіти*, 14(3), 2021. С. 55-70.
13. Ковальчук І. О. Аграрна освіта в умовах цифрових змін. Львів: Видавництво Львівської Політехніки. 2019. 87 с.
14. Котляр А. Актуальні тренди медіаосвіти в аграрних університетах.

Електронний журнал аграрної освіти. 2023. Режим доступу: www.agrjournal.com/media-education.

15. Крамаренко А. Ю. Сучасні тенденції медіаосвіти в аграрній освіті". *Вісник сучасної освіти*, 8(4), 2021. С. 88-99.

16. Курс з комунікації в нових медіа. Як привабити нові аудиторії. Навчальні конспекти [Електронний ресурс] // Під редакцією А.Маштакова та М.Саваневського. Київ, 2010. 52 с. Режим доступу : <http://medianext.com.ua/biblio/learn/90-2010-12-30-11-56-09>

17. Лазарев, С. М. Розвиток медіаграмотності студентів аграрних спеціальностей. *Освітні інновації в аграрному секторі*, 10(2), 2022. С. 67-80.

18. Литвинова Н. Ю. Медіаграмотність для аграріїв: нові підходи та методики. Дніпро: Видавництво ДНУ. 2021. 234 с.

19. Литвинова Н. Ю. Медіаграмотність для аграріїв: нові підходи та методики. Дніпро: Видавництво ДНУ. 2021. 231 с.

20. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник/Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Різун. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352с.

21. Мельник І. П. (2020). Роль медіа в формуванні аграрних інновацій. *Аграрний огляд*. 2021. 6(4), С. 45-59.

22. Міністерство освіти і науки України. (2021). Державні стандарти вищої освіти в Україні. Київ: МОЗУ.

23. Мірошниченко Ю. О. Впровадження медіаосвіти в навчальний процес аграрних університетів. *Журнал аграрних досліджень*. 12(2), 2021. С. 101-115.

24. Національний центр медіаосвіти. Медіаосвіта: аналіз стану та рекомендації. 2022. Режим доступу: www.mediaedu.org/research.

25. Олійник В. Р. Інноваційні методи медіаосвіти в аграрних спеціальностях. *Сучасна аграрна освіта*, 9(1), 2020. С. 60-75.

26. Олійник В. Р. Інноваційні методи медіаосвіти в аграрних спеціальностях. *Сучасна аграрна освіта*, 9(1), 2020. С. 60-75.

27. Павленко, Л. В. (2019). Аграрна освіта і медіа: нові виклики та

можливості. Чернівці: Рута. 2019. 231 с.

28. Петрова, С. О. Медіаграмотність як складова професійної підготовки аграріїв. *Аграрний вісник України*, 5(3), 2020 С. 22-34.

29. Романенко М. В. (2021). Роль медіа в просуванні аграрних інновацій. *Науковий вісник агрономії*, 11(4), 2021. С. 30-45.

30. Руденко О. О. Методологічні аспекти медіаосвіти в аграрних університетах. *Наукові записки Інституту педагогіки*, 12(1), 2021. С. 112-126.

31. Сергєєва В. В. Медіаосвіта як складова навчального процесу в аграрних університетах. *Вісник аграрної науки*, 9(2), 2018. С. 88-97.

32. Сидоренко Ю. П. Медіаосвіта в умовах сучасних інформаційних технологій. Київ: Наукова думка. 2018. 221 с.

33. Тещенко В. С. Вплив медіа на аграрну науку та освіту. *Науковий вісник аграрного університету*, 8(4), 2019. С. 78-89.

34. Третяк В. О. Медіаосвіта для аграріїв: сучасний стан та перспективи. Київ: Наукова книга. 2019. 132 с.

35. Федоренко І. Медіаосвіта в аграрних університетах України: аналіз і перспективи. Магістерська робота. Київський національний університет. 2018. 67 с.

36. Харченко Ю. В. Аналіз медіаосвітніх програм в аграрних вищих навчальних закладах. Київ: Видавництво КНУ. 2022. 127 с.

37. Чернявський, І. С. Медіаосвіта і професійна підготовка аграріїв. *Наукові студії з аграрної освіти*, 9(1), 2021. С. 90-105.

38. Шамрай Т. В. Медіаосвіта в контексті аграрних інновацій. *Науковий вісник аграрного університету*, 16(3), 2022. С. 123-137.

39. Шевченко, Н. М. Методика впровадження медіаосвіти в навчальний процес. Харків: ХНУ. 2018. 121 с.

40. Як нові медіа оптимізують роботу видань. Навчальні конспекти [Електронний ресурс] // Під редакцією С.Даниленка та А.Оруджалієва. Київ, 2010. 75 с. Режим доступу <http://medianext.com.ua/biblio/learn/87-2010-12-30-08-18-03>.

41. Яремчук І. Я. (2020). Аналіз потреб студентів аграрних спеціальностей у медіаосвіті. *Аграрний науковий журнал*, 11(2), 2020. С. 55-69.
42. Dovey Jon "New Media: A Critical Introduction" Routledge, 2009. 464 p.
43. Jenkins Henry *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide* New York : New York University Press, 2008. 344 pp. 2008.
44. Morozov Evgeny. *The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom* – PublicAffairs. 2011. 408 p.
45. Robert L. Hilliard. *Writing for Television, Radio, and New Media*-Emerson College, Emeritus 2011. 544 p.